

**ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА
КАФЕДРА ПРАВА**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРАВО ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ»**

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань - 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Освітня програма – «Право»

Форма навчання – денна, заочна

Компонент освітньої програми – вибіркова.

Дні занять – відповідно до розкладу.

Консультації – відповідно до графіка навчального процесу.

Мова викладання – українська.

АНОТАЦІЯ

Право інформаційних технологій є галуззю нового покоління, структура котрої представляє собою широку систему усталених інститутів, призначених для реалізації певної, чітко визначеної функції держави – побудова цифрової держави.

Метою вивчення вибіркової дисципліни «Право інформаційних технологій» є формування у студентів компетентностей самостійного вирішення практичних питань застосування законодавства у сфері інформаційних технологій, інтеграції знань для правильного застосування міжнародних стандартів функціонування інформаційних технологій, ознайомлення із сучасними правовими підходами.

Цілями курсу є оволодіння знаннями поняття та змісту права інформаційних технологій; мережі Інтернет як ІТ середовища; розуміння прав інтелектуальної власності в інформаційних технологіях; сутності правовідносин у сфері інформаційних технологій; процесів гармонізації права інформаційних технологій в Україні з правом ЄС. Важливою ціллю курсу є оволодіння студентами компетентностями із застосовування на практиці законодавства у сфері інформаційних технологій; виявлення ознак порушення норм ІТ-законодавства; аналізу та укладення договорів щодо розпорядження правами інтелектуальної власності в ІТ сфері; критичного аналізу судової практики у сфері інформаційних технологій.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Основними видами навчальних аудиторних занять, під час яких здобувачі вищої освіти отримують необхідні знання, є лекції та практичні заняття. В межах робочого часу викладач може проводити консультації для здобувачів вищої освіти.

При викладанні лекційного матеріалу передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції у формі бесіди, розповіді, пояснення, диспуту та лекції у формі ілюстрування і демонстрування за допомогою мультимедійних пристроїв.

Лекція у формі бесіди, розповіді, пояснення, диспуту дозволяє привернути увагу здобувачів вищої освіти до найбільш важливих питань теми лекції, винести на обговорення дискусійні питання та визначити у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу здобувачами вищої освіти.

Лекція у формі ілюстрування і демонстрування за допомогою мультимедійних пристроїв – це візуальна форма подачі лекційного матеріалу з розгорнутим або коротким коментуванням візуальних матеріалів, що переглядаються за допомогою мультимедійних технічних засобів. Ці дві форми лекцій можуть бути поєднані.

При проведенні практичних занять передбачене виконання практичних робіт у формі вирішення ситуативних завдань (кейсів) і тестів, проведення ділової гри, заслуховування усних відповідей, доповідей, а також рефератів та демонстрація презентацій, які підготовлені як індивідуальні завдання за темою самостійного вивчення дисципліни.

Здобувачі вищої освіти працюють з друкованим чи надісланим їм в електронній формі інформативним матеріалом, або з інформацією в мережі Інтернет.

Здобувачі вищої освіти можуть здійснювати наукові дослідження шляхом написання та опублікування наукових статей, тез доповідей на конференціях, круглих столах та наукових семінарах.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ») В АУДИТОРНИЙ ЧАС

Вивчення навчальної дисципліни передбачає роботу в колективі. Студенти під час лекційних занять ведуть конспект з відповідної теми. Під час заняття або ж в кінці лектор ставить питання, веде діалог з аудиторією для кращого засвоєння теоретичного матеріалу.

Лекції і практичні заняття можуть проводитися з використанням сервісу ZOOM.US. Також викладач і студенти можуть спілкуватись через електронну пошту, Viber, Telegram, інші доступні засоби комунікації. В разі потреби може використовуватись Форум як форма спілкування викладача й студентів у дистанційному (віддаленому) навчанні. Кожний форум присвячений будь-якій проблемі або темі. Модератор форуму (мережевий викладач) реалізує дискусію чи обговорення, стимулюючи питаннями, повідомленнями, новою цікавою інформацією. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної та доброзичливої критики. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самотійної підготовки на консультації викладача. Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності.

Після вивчення навчальної дисципліни студент здобуває такі компетентності:

Загальні (ЗК відповідно до освітньої програми «Право»):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні (фахові) (СК відповідно до освітньої програми «Право»):

СК9. Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.

СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

У результаті вивчення навчальної дисципліни “Право інформаційних технологій” здобувачі освіти повинні засвоїти такі **програмні результати навчання (ПРН відповідно до освітньої програми «Право»):**

РН 15. Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

РН 16. Використовувати комп’ютерні програмами, необхідні у правничій

діяльності.

РН 17. Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.

РН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

РН 22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Семестровий контроль з навчальної дисципліни «Право інформаційних технологій» здійснюється у вигляді семестрового заліку у терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою дисципліни.

Залік – це вид підсумкового контролю, при якому засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу з дисципліни оцінюється на підставі результатів поточного контролю (тестування, поточного опитування, виконання індивідуальних завдань та вирішення кейсів тощо на практичних заняттях) протягом семестру.

Загальна оцінка за залік визначається як сума поточного контролю (до 100 балів)

В разі дистанційного (віддаленого) навчання семестровий залік здійснюється у формі тестування в системі Moodle.

Оприлюднення результатів заліку проводиться публічно.

Політика оцінювання – передбачає дотримання принципів доброчесності та студентоцентрованого підходу.

Критерії оцінювання знань студентів визначенні у **Положенні про критерії оцінювання ЛНУП**.

За рішенням засідання кафедри здобувач вищої освіти може бути додатково оцінений за участь у наукових конференціях, підготовку наукових публікацій, участь у Всеукраїнських конкурсах наукових студентських робіт, Всеукраїнських олімпіадах за спеціальністю, виконання досліджень тощо.

Оприлюднення результатів екзамену проводиться публічно.

Політика оцінювання– передбачає дотримання принципів доброчесності та студентоцентрованого підходу.

Академічна доброчесність - дотримання Положення про академічну доброчесність у ЛНУП». Доступний за посиланням: <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Загально теоретичні положення права ІТ

Концептуальні засади інформаційного суспільства. Поняття та характеристика права інформаційних технологій. Засади ІТ права. Поняття та співвідношення мережі Інтернет та цифрового середовища. Інтернет-сайт як об'єкт ІТ права. Гармонізація ІТ-права України з правом ЄС.

Тема 2. Правовідносини у цифровому середовищі: суб'єкти, об'єкти, зміст

Поняття та ознаки правовідносин у цифровому середовищі. Елементи правовідносин у цифровому середовищі: суб'єкти, об'єкти, зміст. Види правовідносин, які виникають між учасниками у цифровому середовищі. Порядок надання телекомунікаційних послуг.

Тема 3. Електронні документи та електронний документообіг

Поняття та ознаки електронного документа. Правове регулювання електронних документів. Види електронних документів. Електронний документообіг: поняття, ознаки, суб'єкти, сфера та умови функціонування. Порядок відправлення, передавання та одержання електронних документів. Електронний підпис: поняття, види, процедура отримання, сфера застосування.

Тема 4. Авторські і суміжні права у сфері інформаційних технологій

Використання об'єктів авторського і суміжних прав у цифровому середовищі. Правове регулювання. Технічні засоби захисту авторських і суміжних прав. Суб'єкти охорони авторських і суміжних прав. Вільні публічні ліцензії. Види порушень авторських і суміжних прав у сфері ІТ. Способи захисту авторських і суміжних прав у сфері ІТ.

Тема 5. Комп'ютерна програма та компіляція даних як об'єкт права ІТ

Поняття комп'ютерної програми та її ознаки. Суб'єкти прав на комп'ютерну програму. Права інтелектуальної власності на комп'ютерну програму. Вільне використання комп'ютерної програми. Публічні ліцензії на використання програмного забезпечення. Компіляція (база) даних як об'єкт правової охорони.

Тема 6. Доменні імена та доменні спори

Поняття та правова природа доменного імені. Ознаки доменного імені. Види доменних імен. Реєстрація доменних імен. Функції доменного імені. Захист прав на домен. Доменні спори. Єдина політика вирішення спорів про доменні імена.

Тема 7. Договірні зобов'язання у цифровому середовищі

Загальна характеристика договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Ліцензійний договір та ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності. Примусові ліцензії. Договори про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності.

Тема 8. Електронна комерція Поняття та види електронної комерції.

Правове регулювання електронної комерції. Функції електронної комерції. Суб'єкти електронної комерції. Електронні магазини, аукціони, біржі. Поняття та ознаки електронного правочину. Смарт-контракти. Порядок вчинення електронних правочинів та виконання електронного договору.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основна література:

1. IT-сфера в Україні. Законодавство. Судова практика. Коментар. Бачинський Т.В., Радейко Р.І. Юрінком Інтер, 2018. 360 с.
2. Батиргарєєва В.С. Правова платформа для забезпечення в Україні ефективного захисту цифрових трансформацій суспільства. Інформація і право. № 1 (40). 2022. С. 21-34.
3. Зеров К. Інтелектуальна власність у сфері інформаційно-комунікаційних технологій. Теорія і практика інтелектуальної власності, 2021, 5. С. 32-41.
4. Інтелектуальне право України. За заг. ред. проф. О.С. Яворської. Тернопіль: Підручники і посібники, 2016 р. 608 с.
5. IT ПРАВО. Яворська Л.С., Тарасенко Л.Л., Мартин В.М., Самагальська Ю.Я. та ін.. За заг. ред. Яворської О.С. Львів: Видавництво «Левада», 2017. 470 с.
6. IT-право: теорія та практика. Харитонов Є.О., Харитонova О.І. Фенікс, 2019. 472 с.
7. Манжосова О. Європейська стратегія захисту основних прав в епоху цифрових трансформацій: досвід для України. Знання європейського права. 2022. С. 38-42.
8. Основи IT-права: навч. посібник. Т.В. Бачинський, Р.І. Радейко О.І. Харитонova. К.: Юрінком Інтер. 2017. 208 с.

Додаткова література:

1. Аврамова О.Є., Разіна О.І. Проблеми захисту авторських прав в Інтернеті. Вісник НТУ «ХПІ». Харків: НТУ «ХПІ», 2013. № 6 (980). С. 26-29.
2. Андрощук А. Інтелектуальна власність в Інтернеті: тенденції законодавчого регулювання. Юридичний журнал. 2013. № 1.
3. Андрощук Г. Про підсудність інтернет-спорів про права на бази даних. Юридичний журнал. 2014. № 1.
4. Андрощук Г.О. Правова охорона програмного забезпечення (комп'ютерних програм і баз даних): монографія. НДІ ІВ НАПрНУ. 2013. 300 с.
5. Горкуша М. Захист авторських та суміжних прав, порушених в мережі Інтернет. Інтелектуальна власність. 2014. № 6.
6. Гура М.В. Правова охорона Інтернет-сайту в Україні. Інститут держави і права ім. В.М. Корецького. Київ, 2006.
7. Давидова І.В. Правочини та їх недійсність в інформаційному суспільстві: теорія та практика. Видавництво «Юридична література», 2018. 368 с.
8. Дмитришин В.С. Набуття та передання прав на комп'ютерні програми. Інститут держави і права ім. В.М. Корецького Національної академії наук України. Київ, 2008.
9. Жилінкова О. Реалізація прав інтелектуальної власності в Інтернеті за допомогою ліцензій Creative commons. Юридичний журнал, 2011. № 2.
10. Захист авторських прав на контент. URL: <http://www.aruc.org.ua/uk/consultation/4748/>
11. Захист імені на сайті: судова практика у сфері доменних спорів. 2012. URL: <http://kmp.ua/ua/eksklyuziv/651-zahyst-imeni-na-sajtisudova-praktyka>

12. Каламайко А.Ю. Електронні докази в цивільному процесі. Право, 2017. 178 с.
13. Калениченко П.А. Проблеми охорони авторського і суміжних прав у мережі Інтернет. Часопис Київського університету права. Київ, 2009. № 2. С.192-199.
14. Карчевський М.В. Протидія злочинам у сфері використання інформаційних технологій. Право, 2019. 188 с.
15. Катеринчук К. Порушення авторського права: як відрізнити некоректне та неправомірне цитування від плагіату? Юридичний журнал. 2013. № 2.
16. Кетрарь А.А. Правові проблеми захисту авторських та суміжних прав від піратства в мережі інтернет. Часопис цивілістики. Одеса. 2012. Випуск 14. С. 141-145.
17. Корнійченко А.О. Співвідношення правових категорій «інформаційне суспільство» та «smart-суспільство». Наукові записки. Серія: Право, 2022, 12. С. 90-94.
18. Краковська А., Бабик М. Цифровізація адміністративних послуг в Україні: проблеми та перспективи розвитку. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право, 2022, 70. С. 329-334.
19. Кудрицька Т. Доменні спори в Україні: останні тенденції та перспективи застосування альтернативних способів вирішення. Журнал Інтелектуальна власність України. 2012. №10.
20. Куш Я.М., Трибой Д.С. Основні інструменти розвитку ІТ-ринку. 2021, 130.
21. Лавринюк Б.М. До проблеми законодавчого регулювання електронної комерції в Україні. Сучасні виклики і актуальні проблеми науки, освіти та виробництва: міжгалузеві диспути. 2021, 512 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

- Офіційний портал Верховної Ради України - www.rada.gov.ua
- Офіційне Інтернет-представництво Президента України - www.president.gov.ua
- Офіційний портал Кабінету Міністрів України - www.kmu.gov.ua
- Офіційний портал Міністерства юстиції України - www.minjust.gov.ua
- Офіційний портал Міністерства та Комітет цифрової трансформації України - <https://thedigital.gov.ua/>
- Офіційний портал Конституційного Суду України - www.ccu.gov.ua
- Офіційний портал Верховного Суду України - www.supreme.court.gov.ua
- Єдиний державний реєстр судових рішень України www.reyestr.court.gov.ua
- Institute of Law Technology and Innovation – www.ilti.com.ua
- IT Ukraine Association - <https://itukraine.org.ua>